

Η ΤΕΧΝΗ, ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗ: ΜΑΡΚΟΣ ΜΕΣΚΟΣ ΚΑΙ ΦΡΑΝΣΙΣΚΟ ΓΚΟΓΙΑ

Πηγή-Δάφνη Κουτσογιαννοπούλου

Ο συσχετισμός ποίησης και ζωγραφικής απασχόλησε πλειάδα συγγραφέων και θεωρητικών, ήδη από την αρχαιότητα. Ο ποιητής, με τις λέξεις, «χρωματίζει» συναισθήματα και ιδέες. Ο ζωγράφος, με το σχέδιο και το χρώμα, «συνθέτει» και προβάλλει ψυχικές εμπειρίες ή και αφηρημένες έννοιες. «Ένας ποιητής μπορεί να εκφράσει με σαφήνεια τα συναισθήματα, να διηγηθεί τη δράση των γεγονότων μέσα από συνεχείς περιγραφές, ενώ ο ζωγράφος επιλέγει να μας δείξει μία στιγμή συγχρονικά».¹ Βέβαια, η μοντέρνα γραφή δεν περιορίζεται στην έκφραση συναισθημάτων, γεγονότων ιστορικών ή κοινωνικών και ιδεών. Προτείνει μια αισθαντική, οπτική προσέγγιση. Θέλει να φθάσει στη καθαρή έκφραση και να συλλάβει την συναισθηματική δύναμη των χρωμάτων, όπως και η ζωγραφική.

Με αυτήν την έννοια, μελετάμε την ποίηση του Μάρκου Μέσκου, η οποία, σύμφωνα με μελετητές του, είναι και εικαστική. Ο Γιώργος Δανέζης, στο άρθρο του «Λύτρα Πορθημίων», παρατηρεί ότι «ορισμένα ποιήματα είναι... περισσότερο εικαστικές συνθέσεις».² Μάλιστα, ο ίδιος ο ποιητής επιδίδεται «στη ζωγραφική από ανάγκη αποφόρτισης και όχι σαν συμπλήρωμα του ποιητικού του έργου», όπως μαθαίνουμε από συνέντευξή του στην εφημερίδα «Lifo».³ Η ιδιαιτερότητα αυτή των ποιημάτων του μας επιτρέπει μια παράλληλη ανάγνωση με το έργο του Ισπανού ζωγράφου Φρανσίσκο Γκόγια, του οποίου η δημιουργία ακολουθεί παρόμοια πορεία με αυτήν του ποιητή, αφού σημαδεύεται από κοινωνικοπολιτικές αναταράξεις και τραγωδίες. Ως γνωστόν, τα ποιήματα του Μάρκου Μέσκου έχουν την ίδια ρίζα. Ξεπήδησαν, μεταξύ άλλων, και από τις τραυματικές εμπειρίες των πολέμων και των συνακόλουθων δυστυχιών.

Ο ποιητής-ζωγράφος / Ο ζωγράφος-ποιητής

Στις πρώτες συλλογές, παρακολουθούμε τον Μάρκο Μέσκο να μεταμορφώνεται σε ζωγράφο και μέσα από τα χρώματα να εκφράζει συναισθήματα, από τα γεγονότα της εποχής του. Στην «Αμηχανία ζωγράφου»⁴ ο πόλεμος και ο θάνατος επικρατούν. Το υπόγειο χαράκωμα, «το αμπρί», σύμβολο του ασφα-